

Clip 4: De grutto is kwetsbaar

Nestmonitoring en weidevogelvriendelijk
maaien

Lesdoelen

1. De student kan het belang van nestbescherming beschrijven en hoe dit in zijn werk gaat met samenwerking tussen boeren, vrijwilligers en agrarische collectieven
2. De student kan de technieken voor nestmonitoring beschrijven
3. De student kan de voorwaarden aan goed kuikenland beschrijven en kan beschrijven hoe je dit bereikt
4. De student kan uitleggen wat weidevogelvriendelijk maaien inhoudt

Van weidevogels voor boeren...

Kostelijke koopwaar

De handel in Friese klevitseieren [1850-1900]

naar boeren voor weidevogels

Nestbescherming (voorstel DS)

- Nesten beschermen bij maaien, beweiden en bemesten
- Voorzichtig: nesten bezoeken is op zichzelf verstorend en vergroot kans op predatie...
- Dus, alleen markeren als het nodig is, bij veldwerk
- Samenwerking met vrijwilligers en gebiedscoördinatoren of veldmedewerkers
- Bond van Friese Vogelwachten

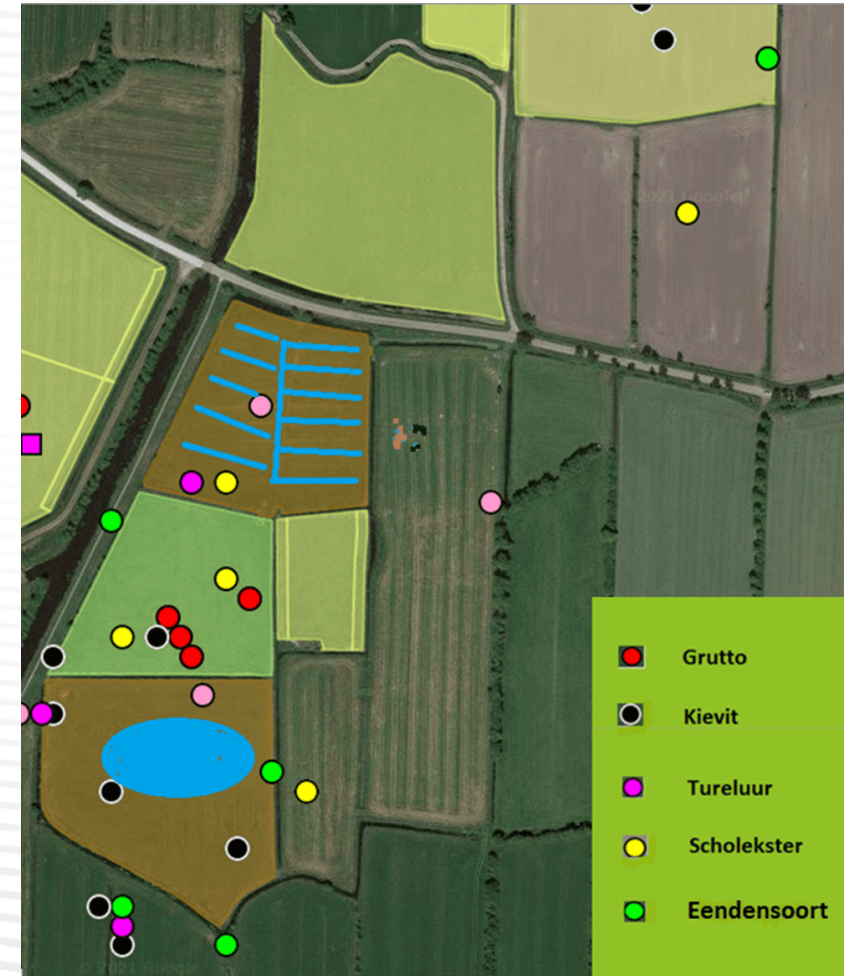

Foto: Land van Ons

Weidevogelvriendelijk maaien, broedperiode

Percelen met nesten bij voorkeur niet maaien, want:

- Maaien haalt veel dekking weg
- Het zorgt voor verstoring
- Maaien leidt tot een plotse afname van de hoeveelheid insecten

Grotere kans op predatie van kuikens

Weidevogelvriendelijk maaien, broedperiode

- Beheerpakket rustperiode
- Alleen maaien als het niet anders kan
- én als er alternatief kuikenland in de buurt is
- Minimaal 50 m² om een nest heen maaien
- Liever grotere blokken laten staan

Bron: Boer-en-vogels.nl

Hoe ziet goed kuikenland eruit?

Grote insecten

+

Diversiteit (?)

Voedselaanbod

Structuurvariatie

Doorwaadbaarheid

Kruidenrijkdom

Bron: Tim Visser

Vliegjesland voor kuikens

Tabel 1.2: Voedsel van de steltloper kuikens (Bron: naar Beintema et al., 1995)

Vogelsoort	Ondergronds		Bovengronds			
			Oppervlakte		vegetatie	
	Regenworm	Emelt	Kever	Slak	Mug	Vlieg
Grutto	*	*	***	*	***	***
Kievit	***	**	***	**	**	**
Kemphaan	**	*	***	*	**	***
Tureluur	*		***	*	***	***
Scholekster	**	***	**	*	*	*

Bron: van der Weijden en Guldemon, 2006

*** = > 75%

** = 25-50%

* = <25%

Gruttokuikens: 2.000 – 10.000 insecten per dag!

Kievitkuikens: 800 – 5.000 insecten per dag!

Hoe 'maak' je goed kuikenland?

- Verschraling
- Vernatting
- Beweiding

Goed doorwaadbaar kuikenland.

Foto: It Fryske Gea

Niet goed doorwaadbaar kuikenland.

Foto: Winst en Weidevogels

Weidevogelvriendelijk maaien

Waar vogels alarmeren, daar zijn nesten en/of kuikens!

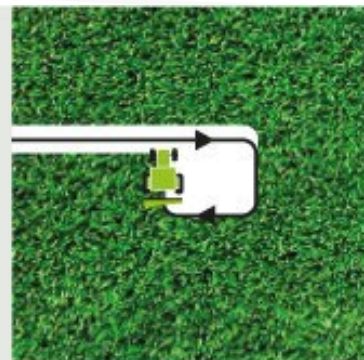
Foto: Annemarie Loof

- Veel kuikens: NIET maaien (last minute beheer)
- Enkele kuikens: één dag van tevoren stokken met vlaggen plaatsen en zo verjagen naar ander perceel
- Zijn er alternatieve percelen voor kuikens in de buurt: dekking en voedsel?

Weidevogelvriendelijk maaien

- Als je dan toch echt wil maaien..
- Wildredders op de machine die wild verjagen
- Vooraf controle met drone > belangrijk voor eenden
- Niet 's nachts maaien
- Langzaam maaien: max. 6 km/u
- Extra persoon mee op de trekker

1. Ga naar het midden van het perceel. Maai de eerste rondgang met de maaier aan de binnenzijde.

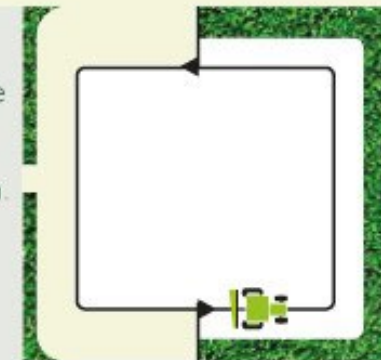
2. Maai-machine keren.

3. Maai van binnen naar buiten.

4. Maai tenslotte de randen en overhoeken.

Bron: de Veluwnaar

Samenvattend:

Jullie kennen nu:

- Het belang van nestbescherming en hoe dit in zijn werk gaat
- De voorwaarden voor goed kuikenland
- Wat weidevogelvriendelijk maaien inhoudt

Bronnen en verdere informatie

- Boerennatuur (2022) Overzicht Beheerpakketten Agrarisch Natuur- & Landschapsbeheer. Verkregen van: <https://www.bij12.nl/wp-content/uploads/2021/10/Overzicht-Beheerpakketten-Agrarisch-Natuur-en-Landschapsbeheer-2022.pdf>.
- Eekeren et al. (2022). Winst & weidevogels.